

10

Pionierende prof

Op haar tachtigste doet Corrie Bakels nog dagelijks onderzoek. 'Jullie kunnen me wat'

14

Buitenbios Zomerse films onder de kerk

2

Prikpost in Plexus Studenten kunnen zonder afspraak een HPV-vaccin halen

Gediscrimineerd

Studenten met een beperking worden soms gekleineerd door docenten of vergeten bij een brandoefening. 'Ik was compleet in shock'

7

Voltallig bestuur van rechtenfaculteit stapt op

Het hele bestuur van de rechtenfaculteit stapt op. De bestuursleden leggen per 1 juli hun taken neer, omdat 'de onderlinge verhoudingen binnen het faculteitsbestuur niet meer zodanig zijn dat het bestuur optimaal kan functioneren.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN EN SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Dat staat in een mail van de bestuurssecretaris die vorige week donderdag naar medewerkers werd verstuurd. Joanne van der Leun keert na haar sabbatical niet meer terug als decaan. Vice-decanen Ton Liefwaard en Stefaan Van den Bogaert stoppen per 1 juli. Mirjam Sombroek-van Doorm, de portefeuillehouder Bedrijfsvoering, draagt haar functie per 1 juni over aan Gertjan Boshuizen. Assessor Julie Kùlsen zal als aanspreekpunt voor studenten blijven fungeren en haar taken blijven uitvoeren terwijl ze haar opvolger inwerkt die in september start. In een gesprek met het college van bestuur hebben de facultaire bestuursle-

den gezegd dat 'de Faculteit der Rechtsgeleerdheid een sterk bestuur nodig heeft om de uitdagingen van vandaag en morgen het hoofd te bieden en dat kunnen wij met zijn vijven niet meer zijn', aldus de mail.

Vorige week dinsdag heeft het college van bestuur met de wetenschappelijk directeuren van de instituten overlegd over een (interim)oplossing. 'Waarbij continuïteit van de lopende projecten – zoals de kernvisie bacheloropleidingen – en algehele besturing van de faculteit, leidend zijn. Zodra hierover meer bekend is, zullen we hierover berichten.'

Woordvoerder Caroline van Overbeeke laat weten dat 'er niet meer over is te vertellen' dan wat in het persbericht staat. 'Het is een intern bericht voor de medewerkers van rechten. Voor de buitenwereld is het niet heel interessant, denken wij. We kunnen er geen andere toelichting op geven dan wat in de tekst staat.'

Het is nog niet bekend welke personen het opgestapte bestuur gaan opvolgen. 'Daar wordt nog naar gekeken. Gelukkig is het straks zomer en dan is het een rustige periode. Tot die tijd blijven ze nog zitten.'

Krappe meerderheid voor toekomstplannen

De universiteitsraad heeft dinsdag toch ingestemd met de hoofdlijnen van de Kadernota. Het leek erom te gaan spannen, maar door afwezigheid van enkele raadsleden haalden de financiële plannen van het college toch een meerderheid.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Van de twaalf aanwezige raadsleden stemden zeven vóór de nota, waarin de financiële kaders voor de begroting worden vastgelegd. De raad was verdeeld: na een overleg van twee weken geleden was het fifty-fifty: acht voor, acht tegen. Omdat vier raadsleden afwezig waren, waren zeven stemmen genoeg voor een krappe meerderheid.

De raadsleden vielen met name over de 'generieke korting' van 1 procent, oftewel 1 procent bezuinigingen op alle faculteiten en diensten van de universiteit. Tegenstanders in de raad vrezen dat onderwijs en onderzoek hierdoor nog meer onder druk komen te staan, en willen dat het college bezuinigt op plekken waar de werkdruk minder hoog is.

Maar tijdens de vergadering verzwaakte vicevoorzitter Martijn Ridderbos de urgentie van de bezuinigingen: die gaan namelijk pas in 2026 in, en staan voornamelijk in de Kadernota voor 'een sluitende allocatie'.

Misschien gaat het dus niet door: 'De Kadernota gaat vooral richting 2024. Daarbij kijk je ook naar de jaren erna, maar daar kan veel in veranderen. Het kan zijn dat we volgend jaar weer opnieuw naar de generieke korting moeten kijken, in de actualiteit die we dan hebben. Maar omdat ons beleid is dat we een sluitende allocatie moeten hebben, moeten we maatregelen nemen.'

Mochten de bezuinigingen toch doorgaan, dan wil het college dat over de gehele linie doen om het niet allemaal op

het ondersteunend personeel te leggen. Er komt nog geld vrij voor onderzoek en onderwijs dat niet in de Kadernota is opgenomen: de starters- en stimuleringsbeurzen en het geld voor sectorplannen: 'Een kleine 60 miljoen', aldus Ridderbos. Dat betekent ook meer werk voor ondersteunend personeel, en 'zal leiden tot het binnenhalen van operationele capaciteiten'.

'Als je meer mensen binnenhaalt, moeten ze ook een computer hebben en HR-vragen kunnen stellen.' Daarom wil het college niet al het geld uitsluitend naar onderwijs en onderzoek laten gaan. 'Anders denk ik dat we later met een nieuw probleem zitten, namelijk de werkdruk bij ondersteunend personeel.'

De redenering van het college stuitte wel op weerstand van sommige raadsleden. Volgens Remco Breuker van personeelspartij LAG is de werkdruk bij onderwijspersoneel het hoogst. 'Dan is het toch niet gek om ook daar in te investeren?' Patrick Klaassen van UB wierp daarop weer tegen dat de 'werkdruk bij ondersteunend personeel niet laag is.'

'Een generieke korting heeft generieke effecten, terwijl de werkdrukproblemen binnen de universiteit variëren', aldus Ludo Juurlink (UB). Volgens hem bestaan er wel degelijk data over waar de werkdruk het hoogst is: de personeelsmonitor. 'Ik wil u aanraden daar nog eens goed naar te kijken, en zorgen dat er op maat maatregelen komen waar de werkdruk als eerste omlaag moet. Geen generieke korting.'

De raad had meer zorgen over het gebrek aan aandacht voor werkdruk in de Kadernota. Volgens Ridderbos hebben faculteiten de optie om, naast het al toegezegde geld, de reserves aan te spreken als er iets 'extra's' nodig is om werkdruk tegen te gaan. Op verzoek van Juurlink zegt hij toe om bij de begroting de faculteiten 'de opdracht te geven op die manier naar de reserves te kijken, en een voorstel in te dienen.'

Eén minuutje fietsen voor een prik

Prikken op locatie werkt, en vooral op de universiteit. Deze maand kunnen studenten elke donderdagavond zonder afspraak een HPV-vaccinatie krijgen op Plexus.

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO TACO VAN DER EB

Verstopt in een zijgangetje op Plexus staat een rij studenten bij een paarse banner. Opschrift: 'Met 1 vaccin beschermd tegen 6 soorten kanker.'

In de omgebouwde studieruimte is een pop-up priklocatie gecreëerd waar studenten deze maand zonder afspraak een HPV-prik kunnen halen.

Het humaan papillomavirus (HPV) is een vaak voorkomend virus. Volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

raakt rond de 85 procent van de bevolking er wel een keer mee besmet. De meeste typen worden door je lichaam vanzelf opgeruimd, maar door sommige soorten kan kanker ontstaan. Alle jongvolwassenen tot 27 jaar kunnen dit jaar kosteloos twee prikken halen tegen HPV.

Daniëlle van den Berghe komt voor haar tweede prik. 'Ik heb mijn eerste vaccinatie gehaald op mijn dertiende. Toen was er nog niet veel over bekend en hadden mijn ouders besloten om geen tweede te halen. Nu er meer informatie is en ik volwassen ben, kan ik eindelijk een tweede prik halen, helemaal omdat het hier zo makkelijk kan.'

Ook Huub komt om die reden donderdagavond voor een prik. 'Ik wilde hem sowieso een keertje halen en twee maanden geleden zag ik dat er hier een priklocatie kwam. Het is voor mij maar een minuutje fietsen.' Wat opvalt is het grote aantal internationals dat is komen opdagen. De Italiaanse Zoe Orlandi staat te wachten op haar vriendin die druk aan het telefoneren is. 'Ze is aan het bellen of ze deze prik al gehad heeft', zegt

Orlandi. 'Ik neem het vaccin voor de zekerheid, omdat kanker natuurlijk een vervelende ziekte is.'

Locatiehoofd Rolf de Bree is tevreden met de opkomst. 'Je merkt dat prikken op locatie veel beter werkt. Een afspraak maken is voor sommige studenten een brug te ver. Soms komt de locatie of tijd niet uit. Nu kunnen ze spontaan langskomen na het sporten of studeren. In een uur tijd hebben we vandaag al 63 mensen geprikt, tweederde daarvan had geen afspraak.'

Vergeleken met andere prikposten in de regio, zoals Lisse en Katwijk, is de opkomst aan de universiteit het hoogst, zegt hij. 'Niet één locatie is zo succesvol als de Universiteit Leiden, dus ik hoop dat er in de toekomst meer van dit soort plekken worden geopend.'

Tot en met 22 juni kun je elke donderdagavond op Plexus een HPV-prik halen tussen 17:30 en 20:00. Vergeet niet een geldig legitimatiebewijs mee te nemen

Ik heb maar één oplossing tegen alle geestdodende kwaliteitscontroles: revolutie

De ronkende teksten van de gemiddelde universitaire website laten er geen twijfel over bestaan. De universiteit is een bedrijf met alles wat daarbij hoort. En zoals ik het zie: met alles vooral ook wat daar niet langer bij hoort.

Het is al vaak opgemerkt. Er is geld om kleurenfolders in de meest waanzinnige oplages te drukken, maar een academische publicatie aan deze universiteit ter perse brengen verlangt het spreektaal van een Brugman, het geduld van een Job en het vermogen tot fondsenwerving van een Musk.

Beleid wordt ten eerste getoetst op efficiëntie, begrotingen zijn zo ondoorzichtig en dense geformuleerd dat je eventueel haalt uit een tekst in het vooralsnog onontcijferde Jurchen-schrift, er wordt naar hartenlust geharmoniseerd (een notie waartegen elke rechtgeaarde academicus zich qualitate qua dient te verzetten), en de primaire processen van onderzoek, onderwijs en outreach zijn de melkkoeien van de secundaire, tertiaire en quartaire processen en hun procesbewakers geworden.

Voor je het weet is je werk- en onderzoeksruimte aangepast op een kek concept waar deze of gene ondersteunende dienst al googelend op stuitte, of word je in je onderwijsvoorbereiding ondersteund door een door onvindbare kamers en stugge secretariaten van het klootjesvolk (wij dus, studenten en docenten) afgescheiden gremium dat vooral spreadsheets genereert en bepaald nerveus wordt als je toegezonden spreadsheets niet per kerende post ingevuld terugstuurt. De nieuwe tijd, net wat u zegt, maar het maakt me wat melancholiek, zoals Neerlands meest zoet-gevooid stem ooit zong. Het maakt me melancholiek omdat het weefsel van de academische gemeenschap daarmee wordt aangetast en vervangen door protocollen, strategische communicatie, beleid, kwaliteitscontrole, commissies, en al wat dies ongelukkigerwijs meer zij.

In het web dat studenten en docenten onderling spinnen (en onderzoekers onderling net zo goed) zijn de enige spreadsheets van belang diegene die harde data bevatten – daar kan je namelijk wat mee. Zo'n web is tegelijkertijd oneindig kwetsbaar want laat er een roedel Dublin-descriptoren op los en het is zo dood, én het is onverwoestbaar sterk want het kan zomaar een leven lang meegaan.

Hier vinden allerlei overdrachten plaats, beide kanten uit, en wordt er geleerd, onderwezen, uitgewisseld, uitgevonden, gediscussieerd, uitgezocht, geconcludeerd. Niet dat dat niet meer gebeurt, maar het gebeurt zonder kwaliteitscontrole en verslaglegging.

Als historicus is het wellicht vreemd dat ik dat toejuich, omdat enige redelijke kans op reconstructie in de afwezigheid van verslagen natuurlijk als een asymptoot alras naar nul toe schiet,

maar ik maak al jaren niet onverdienstelijk carrière door me toe te leggen op twee onderwerpen waarvan iedereen altijd zegt dat we er niets over weten omdat we er geen informatie over hebben (Koryō en Noord-Korea), dus zo erg vind ik dat eigenlijk niet.

Ik heb me altijd goed kunnen vinden in de gedwongen vrijheid die de afwezigheid van voldoende informatie een historicus oplegt en ik gun ons deze ervaring allemaal. Ik ben er volstrekt van overtuigd dat een college waar je weinig over kunt vinden behalve het onderwerp, de docent, en wat mysterieuze doch aanlokkelijke anekdotes gedeeld door beschenken dan wel anders benevelde ouderejaarsstudenten intrinsiek veel aantrekkelijker is dan de zoveelste in alle obscene details geëtaleerde en in onderwijsontwikkelingskaders gevatte omschrijving, met de

tientallen zo niet honderden studentenbeoordelingen, een syllabus van minimaal 50 pagina's, en kwaliteitscontrolemaatregelen die zeker stellen dat elke sprankje wetenschappelijke creativiteit meteen wordt gedoofd.

Een college geven omdat er nú, op dit moment, behoefte aan is, omdat jij en de studenten daar juichend zin in hebben en eraan toe zijn? Vergeet het maar, je zult eerst door allemaal onderwijsvoorbereidingshoepels heen moeten springen. Dan ben je zo een jaar verder. Klinkt overdeven? Loop maar eens een weekje mee. Dan zullen we wel eens zien of je initiatief niet stukloopt op de midterm review of wordt getorpedeerd door een of ander universitair dan wel facultair strategisch plan.

Ik word er niet alleen melancholiek van (gelieve dit woord precies zo uit te spreken zoals Conny Stuart dat deed), maar ook boos. Boos omdat de vakkundigheid van docenten alleen wordt herkend als deze onder dwang in vko's of sko's is vertaald, boos omdat het einde nog niet in zicht is, boos omdat dit soort klachten aan de universiteit steeds excentrieker wordt.

Ik heb maar één oplossing: revolutie. En tot die komt, burgerlijke ongehoorzaamheid. Geef je colleges en volg je colleges netjes, doe vooral niet te veel, en spin je wel tussen docent en student (en tussen studenten onderling en docenten onderling) in privatisma, ver weg van de dwingende ogen van de geestdodende kwaliteitscontrole en strategische plannen. Want wij zijn de universiteit.

#Kunstgate-commissie: schilderij verdient een prominente plek

Het groepsportret van Leidse universiteitsbestuurders dat in november prompt van de muur werd gehaald, moet een prominente plek krijgen in het Academiegebouw, zo oordeelt de commissie die naar aanleiding van #kunstgate is aangesteld.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Dat bleek vrijdagmiddag tijdens het symposium *Reflecties op de ophef over een schilderij in het Leidse Academiegebouw*. Dat congres werd gehouden naar aanleiding van de ophef die het weghalen van het schilderij van de rokende oude mannen veroorzaakte. De rel bereikte de Tweede Kamer en zelfs de Britse krant *The Guardian* schreef erover.

Doel van het congres was reflecteren op de affaire, bepalen wat er met het schilderij moet gebeuren en wat dit in bredere zin betekent voor de universiteit. Om die tweede vraag te beantwoorden is er een 'Schilderijcommissie' ingesteld onder leiding van emeritus hoog-

leraar hedendaagse kunstgeschiedenis Kitty Zijlmans. Zij verklaarde een deel van het advies dat officieel nog moet worden uitgebracht. 'Het wordt een hele tekst, maar ik wil alvast een paar dingen weggeven', zei Zijlmans. 'We willen het schilderij prominent ophangen in het Academiegebouw. Maar wel dat het voor iedereen is te zien en met relevante informatie erbij.' Grappend tegen de rector Hester Bijl, die erbij was toen het schilderij van de muur werd gehaald: 'Misschien wel in jouw kamer, Hester.' Ook adviseert de commissie om een kunstcommissie in te stellen 'die gaat kijken naar dit soort kwesties en de balans tussen verleden en heden', en die moet fungeren als aanspreekpunt voor studenten en medewerkers die vragen hebben. 'Verder pleiten we voor een herinrichting van het Academiegebouw met behoud van historische elementen en aangevuld met meer representatief werk', aldus Zijlmans. Daarnaast lijkt het de Schilderijcommissie een goed idee om dergelijke debacles 'periodiek te herijken, bijvoorbeeld over een jaar of vijf'. Tot slot hoopt Zijlmans op 'een blijvend gesprek met de hele universitaire gemeenschap' en 'ruimte voor debat om het spanningsveld tussen historische en hedendaagse waarden en idealen met elkaar te bespreken'.

Geweldig dat kunst dit losmaakt

Floris (links) en Job Cohen spraken over hun vader en oud-rector Dolf.

Het symposium over het verwijderde schilderij van Rein Dool verliep 'iets te vreedzaam', vond Floris Cohen, zoon van de afgebeelde rokende rector Dolf. 'De symbolische betekenis van deze actie is dat een deel van de geschiedenis moet worden geschrapt. Dat is niet gering.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK
FOTO TACO VAN DER EB

'Jouw schilderij heeft heel wat teweeggebracht', sprak emeritus hoogleraar hedendaagse kunstgeschiedenis Kitty Zijlmans schilder Rein Dool toe via een videoverbinding, die wegens griep niet bij het symposium *Reflecties op de ophef over een schilderij in het Leidse Academiegebouw* aanwezig kon zijn. Zijlmans is voorzitter van de door de universiteit aangestelde Schilderijcommissie, die een advies voorbereidt over wat er moet gebeuren met het groepsportret uit 1977 waarop witte rokende mannen staan afgebeeld: het eerste democratisch gekozen college van bestuur van de Universiteit Leiden (zie afbeelding bij nieuwsbericht). 'Er zijn allerlei gevoelens over, maar ik vind het eigenlijk geweldig dat kunst dit losmaakt', zei Zijlmans. 'Wat willen we nog meer, vanuit kunstgeschiedenis gedacht?' De Grotiuszaal van de rechtenfaculteit was vrijdag voor ongeveer driekwart gevuld. Het publiek: voornamelijk ouderen en medewerkers van de universiteit, en slechts enkele studenten. Wetenschapshistoricus Floris Cohen, zoon van oud-rector Dolf Cohen die op het schilderij staat afgebeeld, trapt af met een

verhaal over de historische context van het schilderij. Die rokende witte mannen blijken samen het eerste college van bestuur te zijn dat is gevormd als gevolg van de democratiseringsbewegingen in de universiteit en waar ook de WUB (Wet Universitaire Bestuurs hervorming) uit is voortgekomen. 'Voor de WUB hadden studenten vrijwel niks te vertellen en maakten hoogleraren de dienst uit', legde hij uit. 'Het bestuur van de universiteit was in handen van hen en van notabelen als de burgemeester.' Maar in de loop van de jaren zestig werd dat als achterhaald ervaren. 'Toen gingen studenten zich plotseling interesseren voor dat bestuur. Zij eisten democratisering: ze wilden medezeggenschap en openbaarheid van vergadering en stukken. Het was een zeer linkse club studenten, die vond dat de universiteit moest functioneren als een antikapitalistische krachtscentrale in de maatschappij waarbij iedereen moet kunnen meebeslissen.' Er volgden jaren van bestuurlijke onzekerheid. Uiteindelijk leidde die tot de wub. 'Daaruit kwam een nieuw soort universiteitsbestuur voort bestaande uit vijf personen en dit was het eerste', zegt Cohen wijzend naar het schilderij dat achter hem wordt geprojecteerd. De eerste democratisch gekozen universiteitsraad had het recht om twee leden van het college van bestuur te benoemen. De rector magnificus werd aangewezen door het college van decanen. Twee leden werden voorgedragen door de universiteitsraad maar benoemd door de minister. Cohen: 'Het was een buitengewoon progressief college dat veel minder rookte dan het nationaal gemiddelde.' Na het geschiedeniscollege van Floris was het de beurt aan

zijn broer Job Cohen. 'Kijk eens heel goed naar het gezicht van mijn vader op het schilderij', begon de voormalig staatssecretaris, burgemeester van Amsterdam en PvdA-leider. 'Dan zie je geen man die geweldig van de vergadering aan het genieten is. Ik denk dat dat beeld heel goed is getroffen.' Cohen denkt dat zijn vader zich 'gematigd vooruitstrevend' zou hebben opgesteld als hij nu had geleefd. 'Hij zou zonder meer de verbeterde positie van vrouwen en minderheden hebben toegejuicht. En hij zou vast zijn best hebben gedaan om de boel een beetje bij elkaar te houden.' Over het schilderij: 'Hij zou niet gevonden hebben dat het weg moest, maar wel dat het een mooie plaats zou moeten krijgen met een onderschrift over de betekenis ervan in de tijd.' Margriet Schavemaker, hoogleraar media en kunst in museale praktijk aan de Universiteit van Amsterdam, vertelde over de kunst van het weglaten en toevoegen van informatie. 'Laat het portret van de rokende mannen hangen', concludeerde ze. Volgens haar zijn universiteiten verworpen tot 'bewakers van een schijnneutraal huis van denkers van het vrije woord waar angst regeert voor zowel woke als anti-woke'. Universiteiten moeten stoppen met dit 'vlakke leiderschap', betoogde ze. 'We hebben zelfkritisch leiderschap nodig in een tijd waarin een jonge generatie daar luidkeels om vraagt. Deze generatie moet vechten voor een toekomst op alle niveaus: van klimaat tot woning tot genderacceptatie tot baas in eigen buik. Wees niet neutraal. Met elkaar kunnen we laten zien dat geschiedenis niet vaststaat, maar continu in beweging is. Door toe te voegen en weg te halen kunnen we zorgen dat er meer dan voorheen een samenleving ontstaat die berust op gelijkwaardigheid.'

Daarbij is het van belang dat de universiteit 'met moed het gesprek faciliteert', aldus Schavemaker. 'Creëer geen safe space, maar een brave space.'

De laatste spreker, hoogleraar jeugd en samenleving Judi Mesman, gebruikte haar spreekwoord door vier studenten en alumni aan het woord te laten over het schilderij middels een van tevoren opgenomen filmpje.

Het symposium werd afgesloten met een discussie. Die bleef tam, omdat de zaal het grotendeels met elkaar eens leek te zijn over het contextualiseren van kunst.

Carolien van Zoest, universiteitsmedewerker bij het Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten: 'Wat ik heel erg mis bij alle kunst op deze universiteit, is context. Hang er een bordje bij. Wetenschappers houden toch van voetnoten?'

Volgens haar reageert iedereen anders op het schilderij. 'De ene voelt zich niet gerepresenteerd, ik dacht vooral: is dit niet ironisch bedoeld en worden deze mannen niet belachelijk gemaakt? Maar waar zijn die reacties op gestoeld? Niet iedereen is kunsthistoricus.'

'Mijn vader vond het een fantastisch schilderij', zegt Daniëlle Cath, de dochter van oud-universiteitsvoorzitter Kees Cath die links op het schilderij staat afgebeeld. 'Ik zou zeggen: hang er een divers portret naast, laat de verandering in de tijd zien. Ik ben benieuwd wat de universiteit aan de binnenkant doet. Het enige wat ik aan verandering heb gezien is het toevoegen van vrouwen. Maar hoe zit het met de zwarte medemens, de islamitische medemens, de transgender? Wat doet de universiteit om dat te veranderen?'

Burgemeester Henri Lenferink was het met beide vrouwen eens. 'Toen ik dit schilderij zag en de discussie hoorde, had ik ook het gevoel dat het goed is daar wat uitleg bij te geven. Maar ik dacht ook: je moet laten zien hoe de samenleving zich ontwikkelt. Dit schilderij is van 1977, drie jaar nadat dit college aantrad. Waarom zetten we er geen schilderij van het huidige college naast? En wat is dan de ironie in het afbeelden van het huidige college?'

Daniëlle Cath opperde nog om het schilderij te hernoemen. 'Bijvoorbeeld *Ongemak door transitie*'. Die opmerking werd onthaald met gelach en rumoer in de zaal.

Een student kunstgeschiedenis vond dat er discussie ontbrak over participatiemogelijkheden. 'Er zijn voor studenten weinig mogelijkheden om zelf kunst te maken en te tonen binnen de universiteit, terwijl er zo veel witte muren zijn. Ik vraag me af: hebben jullie daar wel over nagedacht? Laat ons zelf aan het woord, geef ons een visuele stem.' Ook dat statement werd met luid applaus onthaald.

'Daar is aan gedacht en in ons advies komen we ook met een voorstel voor participatie', reageerde Zijlmans. 'Maar daar kan ik nog niet op vooruitlopen.'

Veel hoger liep de discussie over het weggehaalde schilderij niet op. 'Het gaat mij er niet iets te vreedzaam aan toe, alsof we het allemaal met elkaar eens zijn', zei Floris Cohen daarover. 'Er wordt mij iets te eufemistisch gedaan over het weghalen van het schilderij. De symbolische betekenis daarvan is dat dat deel van de geschiedenis moet worden geschrapt. Die betekenis was niet gering.'

Ook hoogleraar Koreastudies Remco Breuker vond het 'misschien iets te gezellig'. Volgens hem is de universiteit 'niet zo divers en meerstemmig als we zelf denken' en is er een democratischer universiteit nodig om dat te veranderen. 'Het college op het schilderij was een democratischer bestuur dan we nu hebben. Het van de muur halen van het schilderij is een bestuurlijke actie geweest. Hoe anders was het als studenten het van de muur hadden gehaald?'

'Ik denk dat niet elke actie van bestuurders een bestuurlijke actie is', reageerde rector Hester Bijl, die erbij was toen het schilderij van de muur werd verwijderd.

'Ik denk eerder dat het een onhandige actie was op dat moment dat duidelijk een heleboel weg heeft gebracht. Vlak daarna voelden we ons daar erg ongelukkig over. Maar ik ben ook wel weer heel erg blij, omdat dit laat zien dat we nog een heleboel gesprekken hebben te voeren met elkaar. Bijvoorbeeld over wat voor gemeenschap wij willen zijn, hoe we met elkaar willen omgaan en of we dat wel op de goede manier doen.'

Universiteit wil MyStudyMap niet opgeven

Het college van bestuur houdt vast aan MyStudyMap, het nieuwe inschrijfsysteem voor tentamens. 'Dit is niet het moment om het los te laten.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

Het nieuwe inschrijfsysteem voor tentamens leidde bij veel studenten tot verwarring, frustratie en zelfs tot studie-vertaling. Het college van bestuur ziet een afname van de klachten sinds er 'verschillende acties zijn ondernomen', aldus rector Hestor Bijl dinsdag tijdens de universiteitsraadsvergadering. Ze ziet daarom geen reden om het systeem, zo kort na invoering, af te schaffen. 'We hebben verschillende dingen veranderd, van kleuren van bolletjes en een formulier waarop je persoonlijke omstandigheden kan aangeven. Ik wil die processen nu niet op losse schroeven zetten.' Victor van der Horst van studentenpartij FBMS pleitte voor 'meer menselijke maat' en minder strenge deadlines bij

het inschrijven voor vakken en tentamens. 'Als studenten iets te laat op een knopje drukken, moeten ze een half jaar langer studeren, en als ze vergeten op een knopje te drukken worden ze uit de tentamenzaal gestuurd terwijl er gewoon lege stoelen zijn. 'Bij de administratie proberen ze de re-

'Wie iets te laat op een knopje drukt, moet een half jaar langer studeren'

gels zo te interpreteren zodat studenten toch hun tentamen kunnen maken, als er ruimte is in de zaal. Als er één ding is dat de administratie werkdruk heeft bezorgd, is het dit inschrijfprotocol.' Van der Horst wil niet alleen de deadlines voor tentamens bespreken, maar

ook voor de vakken zelf: 'Dat moet 14 dagen voor het vak begint, anders heb je een half jaar verloren.' 'Voor onderwijsonderdelen sta ik ervoor open om te kijken wat mogelijk is', antwoordde Bijl. Maar voor tentamens blijft het college streng: 'Het klaarzetten van digitale tentamens, dat is namelijk ook werkdruk. Deze transitie, waarin studenten en medewerkers er nog niet aan gewend zijn en er verschillende verhalen uitgingen over het protocol, heeft veel *fuss* en werkdruk veroorzaakt. De oplossing is dan juist om er strak in te blijven.' Volgens haar komen er bij het Leids Universitair Medisch Centrum, 'waar het systeem al jaren gangbaar is', geen klachten meer binnen. Dat komt omdat de administratie daar alle studenten zelf inschrijft voor tentamens, zegt Van der Horst. 'Dat is standaardpraktijk, omdat de administratie anders twee dagen voor de tentamens allemaal berichten krijgt van studenten die zich niet hebben ingeschreven. Ik vraag me af of we in transitie zijn. Volgens mij hebben we nu een eindresultaat, waarin het voor iedereen ellendig is.'

Toch nog tekenen

Hoe je afstudeerde tijdens corona: online sparren met je scriptiebegeider, een diploma opgestuurd krijgen met de post én niet je handtekening mogen zetten in het befaamde zweetkamertje. Dat gemis kan nu als nog worden ingehaald: met de actie *Leiden is je niet vergeten* kunnen oud-studenten zich opgeven voor een herkansing van de Leidse traditie, inclusief fotograaf. Het was razend populair: de eerste twee dagen waren binnen een dag volgeboekt. Voor de alumni die ook nog hun handtekening naast de koning of Mandella willen zetten, zijn er nog twee mogelijkheden: op 9 en 16 juni. Foto Marc de Haan

Ook affaires horen in een jaarverslag

De universiteitsraad vindt dat de universiteit in het conceptjaarverslag 'nogal summier' schrijft over incidenten van het afgelopen jaar, en adviseert het college 'explicieet een kritische reflectie op te nemen'.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

De raad doelt op de 'verscheidene "gates" van het afgelopen jaar', zoals cameragate en 'schilderij-gate' (ook wel kunstgate, *red.*), maar ook op 'het incident rondom het gedrag van een hoogleraar sterrenkunde en de ontwikkelingen rondom de Humanities Campus'. Als deze incidenten niet explicieet in het definitieve jaarverslag komen, vreest de raad dat het jaarverslag ver verwijderd raakt van hoe de gemeenschap het ervaarde. 'Door deze incidenten zo te behandelen, met weinig transparantie en reflectie over de gemaakte fouten en bijbehorende leermomenten, is er risico dat er een discrepantie ontstaat tussen het jaarverslag en de ervaringen en verslagen van onze eigen gemeenschap, externe stakeholders en onze samenleving. Dit kan schadelijk zijn, zeker al het verslag een (mogelijke) vorm van bagatellisering bevat', schrijft de raad in een begeleidende brief. In het conceptjaarverslag schrijft de universiteit bijvoorbeeld dat in 2020 en 2021 'een aantal zogenaamde classroomscanners/personentellers' werden geïnstalleerd. 'Dat wekt de indruk dat het om enkele camera's ging, terwijl het er honderden (371) waren', schrijft de raad. De tekst wordt aangepast, belooft voorzitter Annetje Ottow tijdens de universiteitsraad van dinsdag, waar het concept werd besproken. 'Het is zeker niet de bedoeling om te bagatelliseren, en we nemen de opmerking mee om daar extra informatie over te verschaffen.'

Altijd weer onbegrip

Drempels, loodzware deuren en discriminerende docenten: studenten met een functiebeperking voelen zich – nog steeds – vergeten. 'Ik heb spijt dat ik in Leiden ben gaan studeren.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN

Midden tijdens het tentamen van Yasmijn Jagtenberg ging het brandalarm af. Alsof een brandoefening tijdens een belangrijke toets nog niet vreemd genoeg was, werd het nog schrijnender: niemand kon Jagtenberg, die in een rolstoel zit, helpen evacueren. Het is een incident dat past in de trend van de afgelopen jaren. In 2019 eerder schreef *Mare* over een soortgelijke gebeurtenis: toen werden dove en slechthorende medewerkers niet gewaarschuwd tijdens een brandoefening. Vier jaar later blijkt dat niet anders te zijn. De Universiteit Leiden mag dan zeggen inclusiviteit hoog in het vaandel zetten te hebben, studenten met een functiebeperking worden vaak vergeten, klagen ze. Nog steeds stuiten ze op talloze barrières: gebouwen zijn slecht toegankelijk, informatie over voorzieningen is onvindbaar en professoren zijn lang niet altijd bereid te helpen. Volgens het Fenestra Disability Centre heeft ongeveer 10 procent van alle studenten aan de Universiteit Leiden een functiebeperking. 'Dan hebben we het over studenten die bij het studeren daar

last van ondervinden', vertelt Marcel Melchers van Fenestra. 'Dat zijn 3.300 studenten die net als ieder ander willen studeren. Er is wel een ontwikkeling geweest als het gaat om aandacht voor studenten met een functiebeperking, maar er valt nog veel winst te behalen. Er mag zo min mogelijk verschil zijn tussen de benaderingen van studenten op diverse opleidingen.' Fenestra wil meer rechtsgelijkheid, zegt hij. 'Het moet bijvoorbeeld niet zo zijn dat je als student bij de ene opleiding iets wel krijgt en bij de andere opleiding niet.' Het is alleen lastig om met alle studenten rekening te houden. 'De wensen zijn soms zeer specifiek gebonden aan het individu en kunnen zelfs lijnrecht tegenover de wensen van andere studenten met een beperking staan.' Of studenten tevreden zijn over de universiteit, vindt Melchers lastig te peilen. 'Er wordt geregeld gemeten en als Fenestra scoren we tussen de 6,5 en de 7. Studenten zeggen vaak wel dat ze blij zijn met onze hulp en ik hoop dat dat zo is. Ze komen naar ons toe met allerlei verzoeken, maar helaas lopen we soms tegen de grenzen aan van wat mogelijk is.' >

Yasmijn Jagtenberg en haar hulphond Evert. Foto Taco van der Eb

‘Bij brand was ik de sjaak geweest’

Yasmijn Jagtenberg (37) studeert bestuurskunde, is raadslid bij de faculteit Governance and Global Affairs en heeft het Ehler Danlossyndroom, een genetische bindweefselandoening.

‘Ik zit in een rolstoel en tijdens een brandoefening was er niemand om mij te evacueren. Het is dat het een oefening was, maar bij een echte brand was ik de sjaak geweest. Toen ik dit vertelde tijdens de faculteitsraadvergadering kon ik erom lachen, maar het is natuurlijk helemaal niet grappig dat ik daar plompverloren in mijn rolstoel zit. Bij een brandoefening hoort er iemand te zijn die mij naar buiten begeleidt.

‘Het is niet duidelijk wat ik in zo’n situatie moet doen. De informatievoorziening van de universiteit is sowieso een probleem. Ik heb een minor gevolgd aan de TU Delft en daar staat op de website per gebouw en per kamer een lijstje met toegankelijkheidsinformatie. Je ziet wat ze aanbieden en welke faciliteiten je kunt regelen. Die informatie kan ik nergens op de website van Universiteit Leiden vinden.

‘Voor ik begon aan mijn studie heb ik een week lang met mijn moeder door Den Haag gecrossst. Ik kon nergens vinden in welke gebouwen ik moest zijn en

of die voor mij bereikbaar waren. Vooraf werd me verteld dat ik soms in een gebouw terecht zou komen dat niet goed toegankelijk is. Maar als ik vroeg om welke gebouwen dat ging, kon niemand daar antwoord op geven.

‘De algemene toegankelijkheid van de universiteit kan beter. Ik studeer zelf aan de campus in Den Haag. De deuren daar zijn te zwaar voor mij om open te maken. Elektrische deuren kunnen dit probleem oplossen. Maar als ik daar om vraag, krijg ik te horen dat dat niet mogelijk is vanwege veiligheidsredenen. Welke afweging maak je dan?’

‘Toegankelijkheid zit al in heel kleine dingen. Met een drempelloos gebouw zou ik al heel blij zijn. En is er al sprake van toegankelijkheid, dan moet ik vaak nog via allerlei kruip- en sluiproutes de lift zien te vinden om bij mijn lokaal te komen.

‘Er wordt gedaan wat minimaal nodig is, en dat vind ik geen fijn idee. Er zit een fundamentele gedachte achter die ik graag anders zou zien, namelijk dat ik een persoon ben die gefaciliteerd moet worden om met de rest te kunnen meedoen.

‘Er is ook een visie die ervan uitgaat dat ik zo ben en dat mijn omgeving mij soms alleen een beetje in de weg zit. Ik geloof niet zo in mensen met beperkingen, maar wel dat je omgeving je kan beperken.’

‘Docenten hebben nauwelijks inlevingsvermogen’

Stephanie Lones (26) studeert Engelse taal en cultuur en heeft ‘een lange lijst’ aan chronische ziekten, autisme en is slechthorend.

‘Chronisch ziek zijn is een fulltimebaan, zeg ik altijd. Al het uitzoekwerk kost enorm veel energie en die heb ik niet. Als student ben je verantwoordelijk voor alles. Ik moet er bijvoorbeeld zelf voor zorgen dat ik de colleges kan horen. Ik neem mijn eigen apparatuur mee – dat in mijn eerste jaar zelfs nog uit mijn tas is gestolen terwijl ik met de docent stond te praten. Het is vervelend dat ik alles zelf moet regelen, in plaats van dat de universiteit ringleiding heeft waarmee ik mijn gehoorapparaten kan verbinden.

‘Colleges verstaan was vooral een probleem tijdens de pandemie. Ik verstond de filmpjes vaak niet goed en niet alle docenten waren altijd bereid hun tekst op te sturen of voor ondertiteling te zorgen. Ik denk dat dat luiheid is. Ik merk bij sommigen onbegrip en weinig inlevingsvermogen.

‘Makkelijker kunnen vragen om uitstel, een flexibeler aanwezigheidsplicht en een vrijstelling van het meenemen van – heel zware – boeken zouden mij enorm helpen. Ik ben fysiek niet in staat om die te dragen, maar docenten hechten er toch veel waarde aan dat ik ze meeneem naar werkcollege.

‘Ik heb ook wel eens gevraagd of op het mogelijk is om op de gang stoelen te plaatsen, want soms moet ik bij collegezalen wachten tot de zaal opengaat. Als ik te lang sta, val ik flauw. De reactie die ik dan krijg, is dat ik zelf een stoel mee moet nemen. Ik kan geen stoel dragen, dan gaat mijn schouder uit de kom.

‘Ik maak alle tentamens op mijn laptop, maar ik had één toets waarbij ik bij de helft moest tekenen. Ik heb slecht bindweefsel, dus als ik met de hand schrijf, gaat dat alle kanten op. Dat doet ontzettend veel pijn, maar tóch moest ik het doen. Ik kon de rest van de dag mijn hand niet meer gebruiken.

‘Na het tentamen heb ik contact opgenomen met die docent, maar zijn reactie was dat hij de hoeveelheid vragen waarbij moest worden getekend wel meeviel. Dat vond ik heel pijnlijk. Hij heeft geen idee, hij heeft geen beperking. Ik weet dat die silversplints (een soort spalken, red.) om mijn polsen eruitzien als sieraden, maar ik draag ze niet voor niets.

‘Onbegrip is de kern van het probleem. Het verschilt zo erg per persoon hoeveel begrip je ontvangt. Dat maakt je enorm afhankelijk van docenten en dat is niet fijn. Door dit soort slechte ervaringen ben ik soms bang om dingen van mensen te vragen.’

‘Ik verpeste het zogenaamd voor mijn medestudenten’

‘Ik verpeste het zogenaamd voor mijn medestudenten’

Hannah (echte naam bekend bij de redactie) heeft fibromyalgie waardoor ze chronische pijn aan spieren en bindweefsel door haar hele lichaam heeft. ‘Ze deed alsof het een schande was om een functiebeperking te hebben.’

‘Op 1 september werd besloten dat online onderwijs geen standaardoptie meer zou zijn, vier dagen voor het semester begon. Ik was aangenomen bij twee masters, maar koos voor Leiden vanwege de mogelijkheid om online vakken te volgen. Vanwege mijn ziekte kan ik namelijk niet altijd naar de campus komen. Niemand van de universiteit heeft daarover contact met mij gezocht, terwijl daar bekend was dat ik van deze optie gebruik wilde maken. ‘Nu kreeg ik het pas zes weken na het begin van het semester te horen bij Fenestra. Heel zuur, want als ik het binnen vier weken geweten had, had ik nog van master kunnen ruilen. Nu maak ik dus voor elk college de afweging of ik me slecht genoeg voel om thuis te blijven.

‘In de pandemie hebben we gezien hoe goed online onderwijs werkt. Maar nu niet iedereen het meer nodig heeft, is het opeens niet meer mogelijk. Met dit soort keuzes sluit je mensen uit. Het laat zien dat universiteiten mensen met een functiebeperking niet op hun campus willen hebben.

‘Een andere reden dat ik voor de master in Leiden koos, waren de excursies. Er zouden er twee buiten Nederland plaatsvinden. Ik ben toen in gesprek gegaan met die docent, omdat ik vanwege mijn ziekte geen lange afstanden kan lopen. Dat gesprek verliep heel fijn. Ik zou een rolstoel regelen en zij zei dat alles goed zou komen. ‘Maar toen ze mij voor het eerst in een rolstoel zag bij een andere excursie, veranderde haar toon compleet. Een week eerder had ik haar hoorcollege gemist, omdat ik te ziek was. Ik heb toen aan medestudenten gevraagd of ze mijn afwezigheid wilden doorge-

ven. Dat heeft denk ik voor kwaad bloed gezorgd. Nu vroeg ze – op een heel nare toon – waarom ik dacht dat ik wel mee op reis kon, als ik niet eens in staat was om haar te mailen over mijn afwezigheid. Ik zei dat dat met hulp van medestudenten wel zou lukken. ‘Mijn aanwezigheid zou volgens haar de ervaring van de andere studenten verpesten. Ik zou een schande zijn tegenover de gidsen die we zouden ontmoeten, kennelijk zijn dat allemaal hoge piefen. Ook zei ze dat ik ervoor zou zorgen dat de hele groep te laat zou komen bij alle activiteiten. Overigens was ik die dag - en ben ik altijd - gewoon op tijd.

‘Dit ging twintig minuten lang door. Ik heb nog nooit meegemaakt dat iemand me zo in mijn gezicht discrimineerde. Ze deed alsof het een schande was om een functiebeperking te hebben. Alsof ik me moest schamen voor mijn lichaam. Ik durfde niks terug te zeggen, want ik was compleet in shock.

‘Ik had alles al tot in de puntjes uitgezocht om mee te kunnen. Kostte wat het kost zou ik meegaan. Al zou ik daarna een week ziek op bed liggen. Maar na dit gesprek voelde ik me niet meer veilig genoeg om een week lang met die professor samen te zijn. Ik besloot thuis te blijven, hoewel ik mijn vliegticket al had gekocht. Het doet me pijn dat ik moet vechten voor iets waar ik simpelweg recht op heb. Ik heb collegegeld betaald en dus ook betaald voor die excursies.

‘Al bijna een jaar ga ik over mijn grenzen heen om deze master te kunnen volgen, met een aanwezigheidsplicht waarbij ik soms moest kiezen tussen school en verschrikkelijke pijn, want slechts één docent wilde me online onderwijs aanbieden. Terwijl het studiejaar vorderde, voelde ik me steeds slechter. Mijn mentale en fysieke gezondheid is nog nooit op zo’n dieptepunt geweest als nu. ‘Het maakt me boos. Misschien dat ik de master ooit nog afmaak, maar ik wil zo snel mogelijk terug naar mijn oude universiteit. Ik heb spijt dat ik in Leiden ben gaan studeren.’

Stephanie Lones. Foto Marc de Haan

Ik zal je krijgen

Op haar tachtigste doet emeritus archeologie Corrie Bakels nog dagelijks onderzoek, na een leven lang pionieren en opboksen tegen (sommige) mannen. 'Ik verveel me hier nooit.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN
FOTO MARC DE HAAN

Goed, haar lichaam is wat stroef geworden en veldwerk zit er niet meer in 'met twee kunstheupen en een kapotte knie', maar vijftien jaar na haar pensioen is emeritus hoogleraar archeologie Corrie Bakels (80) nog altijd kraakhelder van geest.

Ze reconstrueert gebeurtenissen van tien, twintig of zestig jaar geleden moeiteloos en gedetailleerd, alsof ze gisteren hebben plaatsgevonden: van de niet-aanwezige toiletten op Noord-Franse veldwerklocaties (en de warme driegangenlunches met wijn), welke extra vakken ze volgde als jonge student tot de namen en woonplaatsen van de mensen bij wie ze als twintiger over de vloer kwam om het vak te leren, aangezien haar specialiteit in Leiden nog niet bestond. Ze vist het allemaal moeiteloos op. 'Ja, mijn hoofd werkt nog wel', zegt ze. 'Als mensen iets niet kunnen vinden, of iets van vroeger willen weten, komen ze hier. Dan geld ik als een wandelend archief.' Bakels werkt nog elke dag. Ze deelt haar kamer met een postdoc in het Van Steenisgebouw, waar ze nog steeds een geliefd gezicht is. Onlangs doopte het bestuur de grote vergaderzaal met glazen muren op de eerste verdieping om tot 'Corrie Bakelszaal'.

Daar moest ze wel even over nadenken, vertelt ze. In 2016 werd haar portret met die van dertien andere vrouwelijke hoogleraren bijgehangen in de Senaatskamer, en vijf jaar geleden vermeldde een oud-student een planetoïde naar haar. Misschien waren dat wel genoeg eerbetonen, dacht ze. 'Ik heb nooit miljoenenbeurzen binnengeharkt, bijvoorbeeld.'

Bakels pionierde op twee manieren: als archeoloog en als vrouw. Als vrouw, omdat bij haar aanstelling als hoogleraar paleo-economie in 1988 er maar een handjevol vrouwelijke professoren waren. En als archeoloog, omdat ze als bioloog werd aangenomen om de natuurlijke omgeving van de prehistorische mens in kaart te brengen. Dat deed nog niemand in Leiden.

Archeologie heeft ze nooit gestudeerd. 'Ik studeerde rioolwaterzuivering en drinkwaterbereiding in Leiden en Delft. Ik kom uit de mijnstreek in Zuid-Limburg, waar alle beken zwaar vervuild waren. Toen dacht ik: daar ga ik mijn neus in steken.'

'Mijn vader werkte in de mijnen als ingenieur. Dat wilde ik ook ooit studeren, maar dan moest ik stage lopen en vrouwen mochten volgens de arbeidswet niet onder de grond werken. Daarom werd het water.'

En hoe werd het uiteindelijk archeologie?

'Dat was puur toeval. Ik vond het wel interessant, maar zoals andere mensen bijvoorbeeld graag naar oude kerken kijken. Ik liep toen stage en moest veel wachten tot alle proeven draaiden. Ik zat daar 's avonds maar in mijn huurkamerje in Breukelen. Ik kende er geen kip, het was zo saai.'

'Dan kan je heel depressief worden, of er iets aan doen. Ik heb alle experimenten zoveel mogelijk geautomatiseerd,

en bleef na het weekend een dag langer in Leiden, waar ik nog mijn studentenkamer had. Ik kon dan natuurlijk flierefluiten, maar ik keek of ik wat colleges kon volgen zonder het serieus te studeren: Chinese geschiedenis, Russische grammatica... en prehistorie, op maandagochtend van professor Modderman.'

'Het einde van het liedje is dat hij vroeg of ik bij hem wilde solliciteren, om het milieu rond opgegraven nederzettingen te reconstrueren. Ik heb er heel lang over nagedacht, want er was al vastgelegd dat ik bij de Haagse Duinwaterleiding zou gaan werken. Maar ik ben dus toch bij de prehistorie gebleven, wat later onderdeel werd van de faculteit Archeologie.'

Wat gaf de doorslag?

'Dat je je hier nooit verveelt, er gebeurt altijd wat. Niet altijd positief, want er zijn ook problemen en soms mislukken dingen. En kennelijk pas ik toch bij het stel lieden dat archeoloog is.'

U was begin twintig en opeens archeoloog.

'Ik kreeg een lege zolderkamer, een leeg bureau en een lege boekenkast, en niemand wist wat ik precies moest doen. Ik dacht: omgeving, waar bestaat dat uit? Om te beginnen, een fysieke ondergrond. Maar ik wist niets van geologie, dus ik ging stagelopen bij de Rijks Geologische Dienst. Daar stond ik met mijn voeten in de klei. Dat was leuk - daar heb ik leren boren.'

'Op die kale ondergrond moet een vegetatiedek, en die reconstrueer je met pollenanalyse. Dat kon ik ook niet. Ik deed een stoomcursus, van 7 uur 's ochtends tot 12 uur 's avonds, zeven dagen per week. Ik ben nog nooit zo moe geweest, maar daarna kon ik wel zelfstandig werken.'

'Bij de rondvraag werd ik altijd overgeslagen. Een technische tekenaar weigerde voor me te werken'

'Je moest er wel achteraan om iets te leren. Nu zijn mensen gewend dat je alles aan een faculteit leert, maar ik heb alles van buitenaf gehaald. Ik liet mijn werk eens in de zoveel tijd nakijken door iemand in Duitsland, een gymnasiumdocent die het als hobby deed, maar steengoed was. Bij een dame in Duitsland leerde ik verkoold graan te determineren. Zij werkte als conservator bij een beroemd museum en was wereldexpert. Het was heel gezellig, ik logeerde bij haar en dan kookten we samen. 'Het was altijd pionieren. Ik heb me nooit beperkt tot één onderwerp, één manier, één materiaal. Ik keek in de breedte. Wat spookten mensen uit in het landschap? Ontbossing, mijnbouw, vervuiling; het komt allemaal naar boven. Ik heb mezelf nooit in een cocon gedaan, maar altijd samengewerkt.'

'Ik heb ook heel lang met een hoop Fransen samengewerkt. Dat kwam door een weddenschap.'

Hoezo?

'Bij een lezing beweerde een man dat de eerste boerenbevolkingen in Noord-Frankrijk alleen aan veeteelt deden, niet aan akkerbouw. Volgens mij klopte dat niet, maar ik kwam pas net kijken en durfde niet mijn vinger op te steken en te zeggen dat ik daar niets van geloofde.'

'Ik heb hem in de gang aangeschoten. Hij hield vol dat er geen graanresten lagen. Toen hebben we gewed om een fles cognac. In mijn vakantie kwam ik langs met wat zeezjes, en na twee uur had ik de eerste graankorrels

al. Vanaf dat moment werd ik op een voetstuk gezet. Ze zeiden: als je haar laat komen, zwaait ze met een toverstokje en dan komen die data.'

'Ik heb jaren meegedraaid met grote Franse projecten. We hadden een kokkin die elke dag een warme driegangenlunch kookte. Heerlijk. Dat krijg je in Nederland niet. Omgekeerd vonden ze het sanitair minder belangrijk. Het hoofdkwartier waar ik jarenlang heb gegraven had geen toilet, alleen een beerput bij een oude boerderij. Douchen was er ook niet bij.'

U pionierde ook als vrouw: bij uw aanstelling als hoogleraar waren er nog nauwelijks vrouwelijke professoren.

'We waren met nog geen twintig. Ik vond wel dat ik het verdiende; ik wilde niet in de lagere regionen blijven hangen. Toen het niet opschoot met mijn carrière, legde ik op tafel dat ik gevraagd was op andere plekken. Dan gebeurt er opeens wél veel.'

'Bij vergaderingen was ik in de jaren zeventig en tachtig bijna altijd de enige vrouw. Meestal werd je als gewoon mens behandeld, maar niet altijd. Een voorzitter van de Academische Raad was tegen vrouwen en sloeg me altijd over bij de rondvraag. De secretarissen gingen door de grónd. Mijn collega-raadsleden vonden het ook niets, dus vonden ze er iets op: als mijn buurman de beurt kreeg, hield hij zijn mond en stelde ik mijn vraag. Zo kwam ik toch in de notulen terecht.'

'Ook een leuke: we hadden een technisch tekenaar die meldde dat hij "niet voor vrouwen wilde tekenen". Ongehoofdelijk, toch? Dat moet je niet zeggen waar ik ook rondloop. Hij is tijdens zijn proeftijd gevraagd om op te hoepelen. We hebben de tweede kandidaat uitgenodigd, en dat was Wim Kuiper, die mijn rechterhand werd en jarenlang aan het hoofd van het laboratorium heeft gestaan.'

'Mijn houding was altijd: ik zal je krijgen. Tijdens mijn veldstage bij de Geologische Dienst ben ik als enige vrouw tussen de grondwerkers flink uitprobeerde, bijvoorbeeld door me heel zware dingen te laten doen. Totdat ze ontdekten dat ik geen krimp gaf, en dan was het ook over. Een brede grijns, zo van: jullie kunnen me wat. Dat werkt.'

Dan moet je behoorlijk sterk in je schoenen staan.

'Ik had bij het water ook een wat "stoerdere" opleiding gehad. Het scheelt ook dat ik op een meisjesschool heb gezeten. Daar draaide het alleen om wat je deed en je kwaliteiten, het verschil tussen seksen speelde helemaal niet. Het was een door nonnen geleide school. Zij hadden zelf ook gestudeerd en een heleboel waren zelfs gepromoveerd. Daar kreeg ik mee dat ik alles kan, als ik ervoor ga.'

U ging in 2007 met emeritaat. Heeft u sindsdien overwogen te stoppen?

'Ik wist toen niet zeker of ik mocht blijven. Er waren slechte ervaringen met eigenwijze pensionado's die te lang bleven hangen en vonden dat vroeger alles beter was. Maar ik ga wel met mijn tijd mee. Ik doe nu isotopenonderzoek: aan de hand van verkoold graankorrels kijk ik of er vroeger bemest is. Dat zijn heel nieuwe ontwikkelingen. Ik ben editor bij een wetenschappelijk tijdschrift, dus die gloednieuwe trends zie ik allemaal voorbijkomen. Ik dacht: nou, dat kunnen we hier ook.'

Heeft u ooit moeite met alle technologische ontwikkelingen?

'Nee, dat wappert zo naar binnen. Een van mijn promovendi werkt aan computermodellering van landschappen, met software die nog moet worden ontwikkeld. Daar heb ik allemaal geen moeite mee.'

Hoe lang gaat u door?

'Je merkt vanzelf wanneer je moet stoppen, denk ik. Je moet mensen vóór zijn die zeggen: "Nou, moet dat oude mens nog zo nodig?" Dat heb je zelf niet altijd door. Ik heb dat gezien bij anderen.'

'Maar ik heb nog geen hints gekregen dat het tijd is om te stoppen. Hoe langer ik met pensioen ben, hoe meer privileges ik lijk te krijgen. Kennelijk draag ik nog genoeg bij aan onderzoek.'

Waarom we academische banden met Israël moeten verbreken

Studenten protesteren nadat de universiteit een paneldiscussie over Palestina toegestaan heeft, maart 2022. Foto: Taco van der Eb

‘Opkomen voor de rechten van Palestijnen hoort bij een gezonde academische gemeenschap’

Waarom heeft de Leidse universiteit nog steeds banden met Israëlische instellingen? **Sai Englert** en **Christian Henderson** roepen op tot een boycot. ‘Dit beroep op solidariteit is een kans om onze eigen instelling te democratiseren.’

Op 15 mei herdachten de Palestijnen voor de 75^e keer de Nakba: de etnische zuivering en verdrijving van meer dan 750 duizend Palestijnen door zionistische militie tijdens de oprichting van de staat Israël in 1948. Maar de Nakba is nog steeds gaande. Ook vandaag de dag gaan miljoenen mensen gebukt onder een regime van geweld, bezetting en ballingschap. De Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever en in Gaza leven nog steeds onder Israëlisch militair bewind – een van de langste bezettingen in de moderne geschiedenis. De toestand is schrijnend. Alleen al dit jaar zijn ongeveer 104 Palestijnen gedood door Israëlische troe-

pen, onder wie meer dan 20 kinderen. Palestijnen hebben de status van tweederangsburgers. Dit door de Israëlische staat opgelegde segregatiesysteem wordt door mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch en Amnesty International inmiddels algemeen beschouwd als apartheid. Bovendien leven miljoenen Palestijnen nog steeds in ballingschap verspreid over de hele wereld zonder tering te kunnen keren naar hun geboorteland. Ondanks al dit onrecht blijven Nederlandse universiteiten volop banden onderhouden met Israëlische instellingen. Waar in 2022 werd besloten de banden met (Wit-)Russische universiteiten te verbreken, blijven Nederlandse instellingen gewoon

deelnemen aan allerlei gezamenlijke programma's met hun Israëlische tegenhangers. Leidse studenten kunnen ervoor kiezen om een deel van hun opleiding te volgen aan de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem. De betrokkenheid van die instelling bij de Palestijnse onderdrukking staat buiten kijf. Een aantal van de universiteitsgebouwen staan op bezet Palestijns land, en dat is een oorlogsmisdaad. Bovendien bevindt zich op de campus een Israëlische militaire basis. Door dit soort programma's kan Israël zijn internationale aanzien behouden en zijn reputatie witwassen, terwijl het ongestraft Palestijnen blijft onderdrukken en ont-eigenen. Ondanks de toenemende steun voor een academische boycot van Israëlische universiteiten onder medewerkers en studenten van de Universiteit Leiden worden deze banden niet verbroken. In 2021 ondertekenden 142 stafleden en 633 studenten van onze universiteit een oproep om deze formele institutionele banden stop te zetten zolang de rechten van de Palestijnen worden ontkend. Deze blijk van solidariteit en steun voor de Palestijnen is van vitaal belang, misschien zelfs belangrijker dan ooit tevoren. De huidige Israëlische regering is de meest extreme uit de geschiedenis van het land en bestaat uit politici die genocidale uitspraken hebben gedaan over Palestijnen. Een boycot vormt een vreedzaam middel om de Israëlische staat ter verantwoording te

roepen voor de manier waarop de Palestijnen worden behandeld, en tegelijkertijd te eisen dat de Nederlandse staat en de Europese Unie een einde maken aan hun medeplichtigheid en de Palestijnse mensenrechten verdedigen. Maar degenen die openlijk pleiten voor Palestijnse mensenrechten in de Leidse gemeenschap kregen vaak te maken met aanvallen op hun academische vrijheid wat dit onderwerp betreft. Universiteitsbestuurders hebben academici publiekelijk beschuldigd van antisemitisme, alleen maar omdat ze wezen op de voortdurende onderdrukking van de Palestijnen, er zijn studentenevenementen afgelast, en er zijn onnodige beperkingen en “veiligheidsvoorschriften” opgelegd aan de evenementen die wel mochten doorgaan.

Er mag geen twijfel over bestaan dat het een volstrekt legitieme zaak is om op de campus op te komen voor de rechten van Palestijnen, en dat de debatten die hieruit voortkomen een integraal onderdeel zijn van een gezonde academische gemeenschap. Militaire bezettingen, kolonisatie en apartheid moeten altijd worden tegengegaan, vooral als de staat in kwestie rechtstreeks wordt gesteund door onze regering en de EU. Nederlandse studenten en stafleden speelden een belangrijke rol bij de internationale isolatie van de Apartheid in Zuid-Afrika. Wij hebben het recht en de plicht om die trotse traditie voort te zetten.

Maar aangezien onze universiteit weigert voor de Palestijnse mensenrechten dezelfde normen aan te houden als voor de Oekraïense, moet er meer duidelijkheid komen over de besluitvorming waardoor deze blinde vlek voor Palestina is ontstaan. Waarom blijft de universiteit banden onderhouden met instellingen onder beheer van een staat die stelselmatig verantwoordelijk is voor ernstige mensenrechtenschendingen? Waarom worden campusevenementen en organisaties die de rechten van de Palestijnen verdedigen tegengewerkt en gedwarsboemd? Om antwoorden te krijgen dienen studenten en medewerkers een Woo-verzoek in, waarbij ze de steun kregen van The Rights Forum. Het doel van het Woo-verzoek is om te achterhalen welke institutionele banden er zijn tussen Nederlandse en Israëlische instellingen, hoe beslissingen over Palestina worden genomen binnen de universiteit, en om de invloed van pro-Israëlische belangengroeperingen op het universiteitsbestuur te onderzoeken. Dit verzoek werd uiteraard overladen met laster. Er wordt beweerd dat het is ingegeven door antisemitisme. De universiteiten gebruiken deze beschuldigingen als excuus voor hun niet-naleving van de wet.

Maar het is overduidelijk dat de Woo specifiek is gericht op Israëlische en pro-Israëlische instellingen, met als doel een veilige omgeving te creëren voor Palestijnse rechten op de campus. Pogingen om Israël op één lijn te stellen met het Joodse volk om zo de aansprakelijkheid te omzeilen, rieken naar het oude antisemitische denkbeeld waarbij Joden overal ter wereld verantwoordelijk worden gehouden voor de daden en misdaden van een specifieke staat. Deze moeten koste wat kost worden tegengegaan. We moeten streven naar een universiteit die rechtvaardigheid waarborgt voor iedereen – dus ook de veiligheid van onze Palestijnse studenten en collega's. De oproep tot een boycot is een oproep tot solidariteit in de waarste zin van het woord. Hiermee wordt niet alleen concrete en hoognodige steun en solidariteit verleend aan een volk dat onder koloniale heerschappij staat, maar ook een kans geboden om onze eigen instellingen te democratiseren. Het vormt een basis om een platform te creëren voor het bespreken – en vaststellen – van de missie, de betrekkingen en de impact van onze universiteit op de wereld.

Sai Englert en **Christian Henderson** zijn universitair docenten aan het Leiden University Institute for Area Studies

Tim en Tom (of het onverwachte gebrek van een genie)

De Amerikaanse ballerina Twyla Tharp zei ooit dat kunst de enige manier is om weg te lopen van huis zonder de voordeur uit te gaan. Precies dat is film voor mij. Op mijn dertiende zag ik voor het eerst *Pulp Fiction* met mijn neef, die me tijdens het kijken om de haverklap wees op alle Tarantinoïaanse pop culture references en hommages aan andere regisseurs die me anders niet zouden zijn opgevallen. Film, zo ontdekte ik die middag, is niet louter vermaak, maar pure kunst.

Na de middelbare school koos ik voor de studie Engels, niet vanwege mijn voorliefde voor Jane Austen, maar omdat ik dacht dat in het curriculum ook aandacht zou worden besteed aan de films van regisseurs als Hitchcock, Kubrick en McQueen. De enige film die ze ons lieten kijken in het eerste jaar was *An American Werewolf in London*. Een klotefilm, vond ook mijn studiegenoot Tom. Sindsdien zijn we vrienden.

Tom stelde me op een dag voor aan zijn vriend Tim, een ware cinefiel die in het bezit is van een collectie van meer dan tweeduizend dvd's. Hij beschikt over een encyclopedische kennis van alles wat met cinema te maken heeft. Tim is zelfs wat je noemt een *idiot savant*, een geleerde dwaas. Het schoolvoorbeeld van een savant is het personage Raymond Babbitt (Dustin Hoffman) in de jarentachtig-klassieker *Rain Man*. Raymond is een rekenwonder; hij kan in een fractie van een seconde uitrekenen wat de wortel van 2.130 is, tot acht decimalen na de komma, en wanneer in de film een serveerster een busje tandenstokers op de grond laat vallen, ziet hij meteen dat het er 246 zijn (*eighty-two, eighty-two, eighty-two*).

Tims talent is dat hij je alles kan vertellen over *Rain Man*: het aantal Oscarnominaties (acht), welke iconische scène is geïmproviseerd (de scheet in de telefooncel), wie (schrijver Barry Morrow) zijn Oscar na de uitreiking aan Kim Peek gaf, op wie het personage Raymond is gebaseerd, et cetera, et cetera.

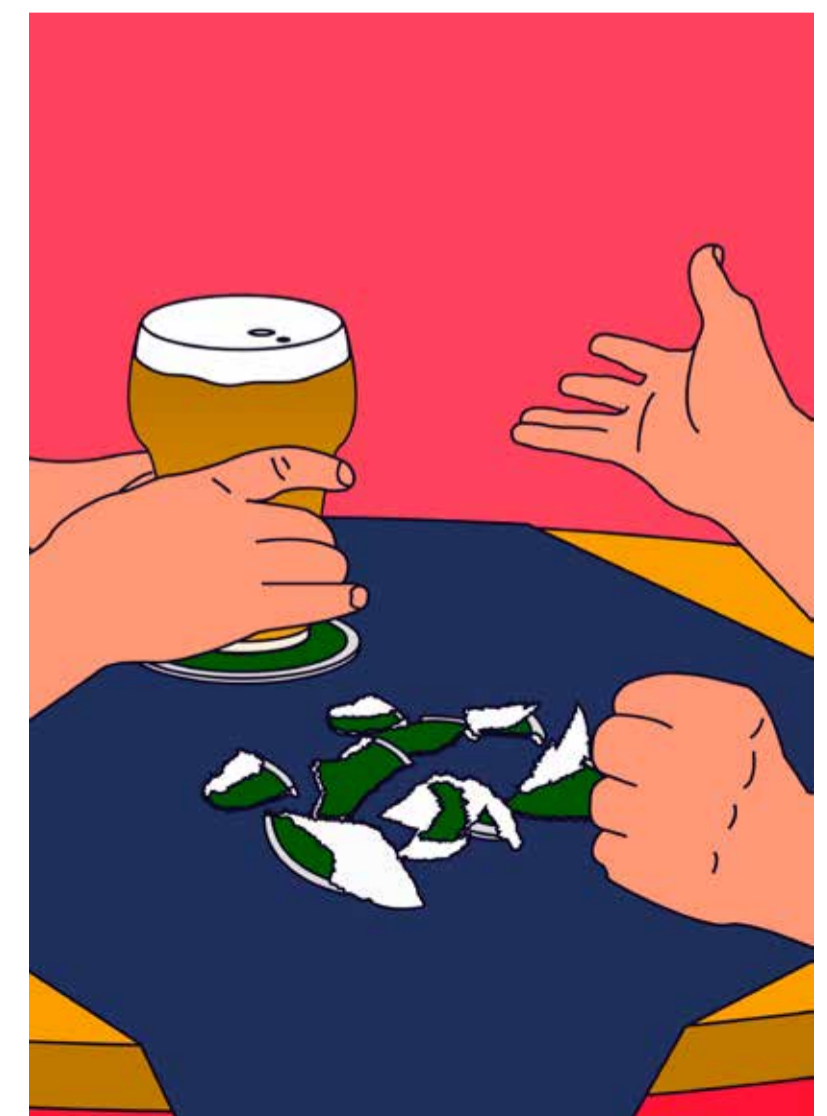
Op een gegeven moment besluit Raymonds jongere broer (Tom Cruise) hem mee te nemen naar Las Vegas, om daar te gaan blackjacken. Raymond kan namelijk kaarten tellen. Nu zou ik mijzelf onder andere omstandigheden niet willen vergelijken met Tom Cruise, maar voor deze ene keer dan: ik had een soortgelijk plan met Tim. Ik nam Tim en Tom mee naar de vPRO Cinema Pubquiz in Pakhuis de Zwijger te Amsterdam. Hoofdprijs: een waardebon van maar liefst vijfhonderd euro. Al snel werd duidelijk dat van de vierendertig teams die meededen, wij niet gingen winnen. Tom en ik wisten in de eerste ronde op geen enkele vraag het antwoord. Maar ook Tim, op wie ik al mijn hoop had gevestigd, kon slechts één antwoord geven, waaraan hij zelfs nog twijfelde.

‘Dit zijn belachelijke vragen’, concludeerde Tom. ‘Niemand hoort dit toch te weten?’ Maar dat was niet het probleem, zag ik. Tim liep vast. Immers: het savant-syndroom heeft ook een keerzijde. Zo was Raymond dermate wereldvreemd dat hij dacht dat een nieuwe auto een reep chocolade evenveel kostte (*‘about a hundred dollars’*). Tims tekortkoming, zo bleek tijdens de quiz, was dat hij zijn feitenkennis niet desgevaargd kon opboeren, maar enkel wanneer de vraag vanuit hemzelf kwam.

Omdat Tom en ik toch nog wat punten bij elkaar wisten te sprokkelen, eindigde ons team die avond als drieëntwintigste. Kleine troost: wie ook meedeed aan de quiz (echt waar) was Steve McQueen: niet de stuntman maar de Britse regisseur van onder meer *Twelve Years a Slave*. Hij was meegekomen met zijn Nederlandse echtgenote, en hun team eindigde onder ons! (Toegegeven, de vragen waren in het Nederlands.)

‘Zijn we toch mooi slimmer dan Steve McQueen’, zei ik in de trein terug naar Leiden tegen Tim, om hem enigszins op te beuren. ‘Ja, ja’, mompelde Tim, waarna hij starend uit het raam zachtjes in zichzelf begon te prevelen: ‘*Twelve Years a Slave*, Soloman Northup, Chiwetel Ejiofor, Michael Fassbender, Lupita Nyong'o, negen Oscarnominaties, drie gewonnen, IMDb-score 8,1, Metascore 96’, et cetera, et cetera.

Cees van den Boom is geschiedenisstudent en blikt in een serie columns terug op zijn Leidse studententijd

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs**, 2 leerlingen groep, 4 t/m 8. **Voortgezet onderwijs:** *Aardrijkskunde, biologie, 2 havo. Twee leerlingen. *Engels, brugklas basis/kader. *Nederlands, aardrijkskunde, brugklas vmbo-tl. *Wiskunde, biologie, brugklas basis/kader. *Wiskunde A, economie 4 havo. **Leiden-Zuid**, *3 leerlingen basisonderwijs. **Voortgezet onderwijs:** *Nederlands, Engels, Wiskunde, brugklas vmbo basis/kader. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Inloopconcert gegeven door Carel Comes van Batenburg (orgel). Academiegebouw, Rapenburg 73. **Woensdag 7 juni van**

13.00 uur tot 13.30 uur. Toegang gratis. Zie ook: <https://www.universiteitleiden.nl/orgel>

Jubileumconcert Leids Kamerkoor wordt een fiesta de la música. Het Leids Kamerkoor bestaat 35 jaar! Dat viert wij met een opzwevend muziekfeest met orkest en solisten onder leiding van Dody Soetanto. We beginnen de avond met het mystieke *Dark Night of the Soul* van Ola Gjeilo, begeleid door piano en strijkorkest. We worden wakker geschud door Bernsteins avant-gardistische *Chichester Psalms* met harp, percussie en strijkers. We sluiten de avond af met het feestelijke en swingende *Misatango* van Martín Palmeri. Vier dit muzikale feest mee met het Leids Kamerkoor en hef na afloop het glas met ons! **Zaterdag 3 juni om 20.30 uur Petruskerk, Lammenschansweg 40a Leiden.** Kaarten: <https://www.ticketkantoor.nl/shop/LKKFiesta/> Volwassenen: €25,- < 18 of student: €15

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. btw voor elke vijfendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet b.v., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman

a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Marcille van der Kraan
m.w.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Lorenzo Gerritsen (stagiair)

Medewerkers: Romy van den Akker | Pim Bakx | Cees van den Boom | Emiel Beinema | Remco Breuker | Josette Daemen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties: Bas van der Schot | Bandirah | Silas.nl
Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet b.v. Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023-571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad>

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmann | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

De Summer Special van het LIFF, in 2018

Vanaf 8 juni verandert het Pieterskerkplein in een openluchtbioscoop tijdens de Summer Special van het Leiden International Film Festival. 'We willen mensen in aanraking laten komen met toffe films die niet op hun radar staan.'

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO TACO VAN DER EB

De identiteit van honderden verschillende films samenvatten in drie films. Dat was de taak van Nick Hortensius en zijn vijf collega's van het Leiden International Film Festival (LIFF). Normaal is het LIFF een evenement van elf dagen vanaf eind oktober, maar in het weekend van 8 tot 10 juni organiseren ze de Summer Special. Dan staan er elke avond vijfhonderd stoelen klaar op het Pieterskerkplein.

'Zo proberen we te laten zien wat het LIFF is', legt Hortensius uit. 'Dat is altijd een puzzel, omdat we films vertonen van kleine arthouse tot miljoenenproducties. Meestal kiezen we een klassieker en twee recentere films die volgens ons niet genoeg aandacht hebben gekregen. Ze moeten voldoen aan de drie pijlers van het LIFF: *independent*, *emerging* en *extraordinary*.' Daarnaast hebben de films allemaal een zomers tintje. 'Dikke winterjassen, Antarctica en regen ga je niet tegenkomen', zegt Hortensius. 'Alle films voelen op hun eigen manier zomers, door bijvoorbeeld de omgeving of het kleurenpalet.' Verwacht geen blockbusters, waarschuwt hij. 'We willen mensen in aanraking laten komen met toffe films die niet op hun radar staan. Tuurlijk is het vet om een Marvel-film te zien in een openluchtbioscoop, maar die heeft de extra aandacht niet nodig. Klassiekers zijn ook blockbusters. Films

van Hitchcock waren toen ook kaskrakers.'

Sunset Boulevard

Op donderdagavond wordt er afgetrapt met een klassieker: *Sunset Boulevard* (1950). Deze film staat in de top 250 beste films aller tijden. 'We proberen altijd een klassieker te kiezen waarvan mensen de naam wel kennen, maar nog nooit de film gezien hebben', zegt Hortensius. 'Deze film was genomineerd voor elf Oscars en won er drie. Het is een klassieke *film noir* die gemixt is met komische elementen en is geregisseerd door Billy Wilder. Hij staat bekend als een van de meest baanbrekende regisseurs aller tijden.' De film legt alles wat mis is in de Hollywoodwereld bloot. '*Sunset Boulevard* verwijst naar een straat in Hollywood', zegt Hortensius. 'Een failliete scenarioschrijver probeert het te maken en ontmoet per ongeluk een gepensioneerde actrice. Zij wil graag een comeback maken, maar wordt verhinderd door waanbeelden uit haar verleden. De film zit ook vol met intriges en moord.' Het is geen te trage of moeilijke film, vindt Hortensius. 'Wat hem zo goed maakt is de mix van *film noir* en donkere humor. Ik vind het altijd fijn als een komedie meer is dan alleen een komedie. Nu zit er ook een mysterieus verhaal achter. Op deze manier laten we zien dat oude films uit 1950

nog steeds een *punch* kunnen hebben in deze tijd.'

Mes Frères et Moi

Op vrijdag is het tijd voor de Franse film *Mes Frères et Moi* (2021). Het is de debuutfilm van de Franse regisseur Yohan Manca. 'Hierdoor voldoet het aan de tweede LIFF-pijler: *emerging*. Tijdens het festival schenken we dan aandacht aan films met een wat kleiner budget en nieuw talent. Het is een mooie zomerse film.' Het verhaal gaat over Nour en zijn drie broers. 'Zij wonen in een *banlieue* van een Zuid-Franse stad. Ze proberen rond te komen met verschillende bijbaantjes om te zorgen voor hun ernstig zieke moeder. Stiekem wil Nour zijn droom volgen om operazanger te worden, maar dat botst met de realiteit van de buitenwijken en zijn thuissituatie.' De mix van realisme en een droom is prachtig vertolkt in de film, vindt Hortensius. 'Aan de ene kant heeft het een *feelgood*-element dat je je dromen moet volgen. Aan de andere kant is het leven ook niet altijd rooskleurig. Door omstandigheden kan je worden tegengehouden. En de operamuziek is erg mooi.'

Promising Young Woman

De eigenzinnige film *Promising Young Woman* (2020) is zaterdag het slotakkoord. 'Op het festi-

val hebben we de competitie *Bonkers*', legt Hortensius uit. 'Dat zijn films die een beetje buiten de lijntjes kleuren. We wilden met deze film de wat gekkere kant laten zien van LIFF.' De hoofdrol wordt gespeeld door Carey Mulligan. 'Zij wil wraak nemen op de *nice guys* door een trauma uit het verleden. Dit doet ze door nep-dronken naar clubs te gaan. Wanneer een "nobe" gast haar naar huis wil brengen en over haar grens gaat, springt ze uit haar rol en neemt ze wraak.' *Promising Young Woman* wordt voor de tweede keer vertoond op LIFF. 'De eerste keer was tijdens corona, toen hebben maar dertig mensen hem gezien in de bioscoop. Het past perfect bij het LIFF: het is een debuutfilm, onafhankelijk en ook nog eens apart. Dus perfect voor een herkansing.' 'Het vette van deze film is dat het een soort *Kill Bill*-achtig verhaal is. Een vrouwelijk personage dat op een wraakmissie is, alleen wel met iets minder *killing*.' Bovendien snijdt de film volgens hem relevante en actuele onderwerpen aan, zoals het debat over MeToo en consent. 'Het is een film waarover mensen gaan npraten.' Terwijl de films allemaal lekker zomers zijn, is de openluchtbioscoop natuurlijk wel afhankelijk van het weerbericht. Hortensius: 'Alleen bij noodweer is de Pieterskerk onze uitvalsbasis, anders delen we poncho's uit.'

Abonneer je ook op onze nieuwsbrief

‘Tussendoor ijsjes proeven bevordert het werkplezier’

DOOR EMIEL BEINEMA
FOTO TACO VAN DER EB

Hoe kom je terecht bij IJs van Matthijs?

‘Ik heb alle vakken van mijn master al gehaald, behalve mijn scriptie. Die stel ik uit naar volgend jaar, dus ik heb nu heel blok vier vrij. Ik had al een baantje als *office manager* in Leiderdorp, maar ik heb gemerkt dat ik liever meer geld verdien, dan minder uitgeef. Ik vind vakanties en terrasjes iets te leuk om mijn uitgaven te beperken, dus ben ik maar mijn inkomsten gaan vergroten.

‘Eerst wilde ik mijn master afronden, en een serieuze baan zoeken in de richting van mijn studie, bla bla bla. Maar toen bedacht ik me: ik heb nog mijn hele leven om serieuze dingen te doen, en ik

heb altijd netjes mijn 60 studiepunten gehaald, dus ik neem nu wat vrije tijd.

‘Het leek me altijd al leuk om in een ijs-salon te werken, dus zo kwam ik drie weken geleden hier terecht. Maandag en woensdag werk ik vast en soms extra in het weekend. Dat kan ik de hele zomer doen, als ik niet op vakantie ben.’

Is het zo leuk als je hoopte?

‘Ja. Mijn collega’s zijn superleuk. Ik sta hier vaak met andere studenten, dus dan kunnen we gezellig kletsen, ook over onze vakanties. Maar het leukste vind ik de schattige kindjes die helemaal blij zijn als ze een ijsje mogen halen en dan gaan lachen en zwaaien, of

juist heel voorzichtig dichterbij komen, maar daarna toch heel vrolijk worden. ‘Er komen hier veel toeristen: veel Duitsers, ook wel Italianen en ik hoorde laatst iemand Pools spreken. Ik heb in mijn studie Duits gehad, dus ik vind het leuk om dat een beetje bij te houden. Toeristen proberen vaak Engels te praten, maar vooral de ouderen lukt dat niet altijd. Dan kan ik ze in hun eigen taal helpen.’

Moest je veel oefenen met ijs scheppen?

‘Als ik de hele dag heb gewerkt, voel ik dat wel in mijn pols. Ik wist niet dat verschillende soorten een andere structuur hebben. Sorbetijs is bijvoorbeeld heel zacht, dus daar ga je makkelijk doorheen. Dat moet je bij elkaar houden, anders stort het in. Bij hazelnoot- of chocoladeijs moet je juist kracht gebruiken. Het meeste zit daar ergens tussenin. ‘Stapelen is wel lastig. Gisteren vroeg iemand om vier bolletjes, dat is op eigen risico. Drie is een beetje mijn max. Ik heb ook wel eens iemand een hoorntje omgekeerd op een bakje gegeven, zodat ze toch nog die experience hadden. Zeker als je een paar bolletjes sorbet hebt, valt het anders gewoon op de grond.’

Wat is je favoriete smaak?

‘Mijn go-to is yoghurt-kers, maar deze week hadden we maracon-ijs, dat was heel lekker. Matthijs maakt elke week nieuwe specials en ik moet natuurlijk goed op de hoogte zijn van het product dat ik verkoop. Tussendoor wat ijsjes proeven helpt bij het werkplezier. ‘Meestal blijft het bij kleine beetjes proeven. Ik heb één keer niet geluncht voor ik hier kwam, dat was een *rookie mistake*. Toen heb ik mezelf misselijk gegeten aan de ijsjes. We hebben hier niks anders dan ijs en koffie, dus ik moest wel.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

De master is nog niet eens begonnen maar ik ben nu al kapot

Elk jaar weer markeert het einde van de meimaand een drietal zaken in Nederland Onderwijsland.

1. Bootladingen achttienjarigen vertekken richting Albufeira, Split en Chersonissos om het limbo dat de periode tussen je eindexamens en de uitslag heet te vieren;
2. De studerende onder ons begeven zich nog één keer van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat in de UB om zich voor te bereiden op de laatste helse tentamens en essays van het jaar; en
3. Confronterende, angstaanjagende en vooral SNEL NADERENDE deadlines voor aanmeldingen voor masterprogramma's voor de gelukkigen die zich daarmee bezighouden.

Zelf ben ik – u raadt het misschien al – onderdeel van de laatste categorie. Want terwijl iedereen opwarmt voor een lange zomerva-

kantie, moeten hier en daar nog wat bergjes verzet worden om in september weer te mogen starten met het feest dat studeren heet.

Zo verkeerde ik in de compleet onjuiste en achteraf belachelijke veronderstelling dat aanmelden voor een master iets is wat je “wel even” kan doen. Toen ik eindelijk mijn keuze had gemaakt, hoopte ik namelijk dat ik het moeilijkste deel achter me had gelaten. Niets was (... duh...) minder waar. Ik kan u vertellen dat vier aanmeldprocedures doorlopen niet voor de ongetrainde lulak is weggelegd. Zo is elk masterprogramma natuurlijk net even anders en creëert ieder programma een eigen wonderlijke lijst met benodigde documenten en/of materialen die aangeleverd moeten worden om alleen maar in overweging te worden genomen: cv? Check.

Gewaarmerkte cijferlijst? Check.

Motivatiefbrief (van 1500 woorden)? Check.

DRIE (?) aanbevelingsbrieven met indien mogelijk de *ranking* van de applicant? Euuuh, check? En dan, *de klap op den vuurpijl*: een origineel essay van 1.000 woorden over een voor de master relevant onderwerp? Tuurlijk, gaan we doen! Wil je er ook meteen een foto van mijn slaapkamer, mijn schoenmaat

en een zelfgehaakte muts bij?

Met deadlines op 31 maart, 1 april, 15 mei en 1 juni kunt u zich misschien voorstellen dat ik redelijk misselijk van mezelf (en het schrijven van het woord ‘*interesting*’) ben geworden. De master is nog niet van start en ik ben nu al kapot.

Ik snap dat men het kaf van het koren poogt te scheiden, maar je zou soms toch gaan denken dat je het doel voorbijschiet met zo'n lijst aan vereisten. En dan heb ik het nog niet eens gehad over het feit dat sommige programma's (inclusief eentje aan onze mooie Leidse universiteit) eerst tienduizenden euro's willen incasseren voordat je je billen überhaupt op een collegebank mag plempen. Nou goed, nu ik dit relaas geschreven heb, ga ik dan maar het enige doen wat ik kan doen in zulke situaties: mijn verstand op nul zetten en de laatste aanmelding de deur uit slingeren. Zodra dat gelukt is, zal ik deze zomer wat ruimte inbouwen voor bezinning en wellicht een mailtje naar de respectievelijke *admissions offices* sturen dat het in het vervolg misschien handiger zou zijn om gewoon in grote letters KEEP OUT of VERBODEN TOEGANG VOOR ONBEVOEGDEN (art. 461 Sr) op de *admission requirements*-pagina's te gooien – dat scheelt iedereen tijd en moeite.

Maia de Quay studeert rechten

Aanmelden voor je master doe je ‘wel even’, was mijn belachelijke veronderstelling